

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žiškova, o návrhu Městského soudu v Praze na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi Městským soudem v Praze a Okresním soudem v Litoměřicích, za další účasti žalobkyně J. N., , a žalované České správy sociálního zabezpečení, se sídlem Praha 5, Křížová 25, 225 08, o úpravu exekuční srážky ze starobního důchodu, ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 12 Ca 5/2007,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci úpravy exekuční srážky ze starobního důchodu, je soud ve správním soudnictví.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 27. 4. 2007 navrhl Městský soud v Praze, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o věcnou příslušnost vzniklém ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. (v dalším textu „kompetenční spor“) mezi ním a Okresním soudem v Litoměřicích ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 12 Ca 5/2007.

Z předloženého spisu vyplynuly tyto pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:

Exekučním příkazem ze dne 1. 2. 2006, čj. 8815/06/198970/6661, Finanční úřad v Roudnici nad Labem (dále také jen „správce daně“) rozhodl tak, že k vymožení vykonatelného nedoplatku v částce 32.956,00 Kč přikázal plátcí daně České správě sociálního zabezpečení (dále také jen „žalovaná“), aby po doručení tohoto exekučního příkazu prováděl ze mzdy dlužníka J. N. (dále také jen „žalobkyně“) stanovené srážky až do výše vykonatelného nedoplatku a nevyplácel sražené částky dlužníkovi. Exekuční příkaz byl vydán poté, kdy žalobkyně nezaplatila správci daně vykonatelné nedoplatky na dani z příjmů fyzických osob v celkové výši 32.956,- Kč.

Česká správa sociálního zabezpečení poté provádění srážek z důchodu oznámila dne 11. 5. 2006 dlužníkovi (žalobkyni).

Žalobkyně podala u Okresního soudu v Litoměřicích dne 24. 5. 2006 návrh na úpravu exekuční srážky (doplněný podáním ze dne 13. 6. 2006), přičemž se domáhala, aby soud nařídil žalované, aby srážky prováděné z titulu exekučního příkazu Finančního úřadu v Roudnici nad Labem ze dne 1. 2. 2006, čj. 8815/06/198970/6661, vedené u žalované pod č. X, byly sníženy z částky 3.312,- Kč na částku 1.000,- Kč.

Okresní soud v Litoměřicích usnesením ze dne 3. 8. 2006, čj. 16 C 229/2006 - 17, řízení zastavil. Uvedl, že „žalobkyně se domáhá změny rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, jakožto správního orgánu“ a že „se tedy jedná o věc náležející do věcné příslušnosti soudu rozhodujícího věci správního soudnictví podle soudního řádu správního, konkrétně Městského soudu v Praze“ a odkázal žalobkyni na podání žaloby ve správním soudnictví, a to ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

Žalobkyně v souladu s poučením podala dne 16. 8. 2006 příslušnou žalobu u Obvodního soudu pro Prahu 5, který věc předal Městskému soudu v Praze.

Městský soud v Praze, kde je věc vedena pod sp. zn. 12 Ca 5/2007, poté podal zvláštnímu senátu v úvodu označený návrh. Uvedl, že „základní otázkou je, zda oznámení žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 5. 2006 je správním rozhodnutím“ a že „toto oznámení není správním rozhodnutím, což vyplývá nejen z označení této písemnosti, ale též z toho, že je pouze touto písemností žalobkyni oznámeno provádění srážek z vyplácené dávky důchodového pojištění na základě exekučního příkazu správce daně“; že „se jedná pouze o oznámení o provádění výkonu rozhodnutí dle ust. § 282 o. s. ř. na základě vykonatelného exekučního titulu“ a že tedy „nejde v této věci o pravomoc soudu rozhodujícího ve správním soudnictví dle ust. § 4 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.“. Navrhl proto, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušný k rozhodnutí je Okresní soud v Litoměřicích.

Okresní soud v Litoměřicích uvedl, že „předmětná částka, která je žalobkyni srážena Českou správou sociálního zabezpečení, byla stanovena exekučním příkazem finančního úřadu“; že „exekuce byla nařízena podle zákona o správě daní a poplatků“ a že proto „nemá pravomoc přikázat exekučnímu orgánu snížit výši srážené částky“; že „Městský soud v Praze měl žalobu žalobkyně věcně projednat podle soudního řádu správního a posoudit její formální správnost (pasivní legitimaci žalované) a měl případně přezkoumat zákonnost a relevanci postupu exekučního orgánu (správce daně), pokud byly splněny zákonné podmínky pro tento přezkum“ a že „Městský soud v Praze vychází ve svém návrhu z procesního formalismu, kdy bere v úvahu nesprávné označení žalovaného, resp. se upíná k tomu, zda oznámení České správy sociálního zabezpečení je či není správním rozhodnutím a nebere v úvahu věcnou podstatu správní žaloby“. Navrhl, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušným vydat rozhodnutí ve věci je Městský soud v Praze.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi Městským soudem v Praze a Okresním soudem v Litoměřicích vycházel zvláštní senát z těchto úvah:

Podle § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále také jen „s. ř. s.“), platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu.

Podle ustanovení § 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále také jen „o. s. ř.“), každý úkon posuzuje soud podle jeho obsahu, i když je úkon nesprávně označen.

Ustanovení § 73 odst. 7 věty první zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že pro výkon daňové exekuce se použije přiměřeně občanského soudního řádu.

Podle ustanovení § 282 odst. 1 o. s. ř. v nařízení výkonu rozhodnutí přikáže soud plátcí mzdy, aby po tom, kdy mu bude nařízení výkonu doručeno, prováděl ze mzdy povinného stanovené srážky a nevyplácel sražené částky povinnému.

Podle § 283 o.s.ř. jakmile nabude nařízení výkonu rozhodnutí právní moci, vyrozumí soud o tom plátce mzdy, který je pak povinen vyplácet oprávněnému částky sražené ze mzdy povinného.

Ustanovení § 284 odst. 1 stanoví, že plátce mzdy přestane provádět srážky, jakmile je pohledávka oprávněného uspokojena (§ 276).

Podle § 288 o. s. ř. požádá-li o to plátce mzdy, oprávněný nebo povinný, určí soud, jaká částka má být v příslušném výplatním období ze mzdy povinného sražena, a je-li více oprávněných, kolik z ní připadne na každého z nich.

Ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami z platu, z odměny z dohody o pracovní činnosti, z odměny za pracovní nebo služební pohotovost, z odměny členů zastupitelstva územních samosprávných celků a z dávek státní sociální podpory, které nejsou vyplaceny jednorázově (§ 299 odst. 1 o .s. ř.). Srážky se dále provádějí z příjmů, které povinnému nahrazují odměnu za práci nebo jsou poskytovány vedle ní, jimiž jsou důchody, s výjimkou jejich zvýšení pro bezmocnost (§ 299 odst. 1 písm. f/ o. s. ř.)

Z výše uvedeného je zřejmé, že plátce mzdy (důchodu) je vázán rozhodnutím orgánu, který srážky nařídil. Přestože výpočet částky, která podléhá srážkám ze mzdy (z důchodu) povinného, je zpravidla věcí plátce mzdy (důchodu), nemá plátce mzdy (důchodu) oprávnění srážky zastavit nebo jejich výši změnit. Při výpočtu výše srážek plátce mzdy (důchodu) postupuje podle nařízení vlády č. 63/1998 Sb. (viz § 278 o. s. ř.).

Žalobkyně se podáním ze dne 16. 8. 2006 označeném jako „návrh na úpravu exekuční srážky ze starobního důchodu, z částky 3.312,- Kč na částku 1.000,- Kč“, domáhala, aby soud nařídil žalované, aby srážky prováděné z titulu exekučního nařízení Finančního úřadu v Roudnici nad Labem ze dne 1. 2. 2006, čj. 8815/06/6661, vedené u žalované pod č. X, byly sníženy z částky 3.312,- Kč na částku 1.000,- Kč. Uvedla, že „starobní důchod ve výši 7.710,- Kč je jejím jediným příjmem“; že „její náklady na bydlení dosahují výše 5.100,- Kč, přičemž výše nájemného je na spodní hranici průměru v regionu“ a že „při výpočtu srážky nebyly zohledněny reálné náklady na bydlení, neboť po jejich úhradě by u ní nastal absolutní stav hmotné nouze“. Přestože žalobkyně označila jako žalovanou Českou správu sociálního zabezpečení, z obsahu podání (jeho označení i z navrženého petitu) je zřejmé, že žalobkyně brojí proti exekučnímu příkazu na srážky z důchodu, jímž Finanční úřad v Roudnici nad Labem přikázal plátcí mzdy (České správě sociálního zabezpečení), aby prováděl srážky z důchodu žalobkyně. Jelikož v daném případě byla exekuce nařízena podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, věc spadá do pravomoci správního soudu.

Danou problematikou se již zabýval Nejvyšší správní soud, který dospěl k závěru, že rozhodnutí o námitkách proti exekučnímu příkazu podle § 73 odst. 8 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť prováděním daňové exekuce dochází vždy přinejmenším k zásahu do vlastnického práva

garantovaného článkem 11 Listiny základních práv a svobod (k tomu viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2005, čj. 2 Afs 81/2004 - 54 publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 3/2006 pod poř. č. 791).

Ze všech těchto důvodů zvláštní senát vyslovil podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., že rozhodovat ve věci o úpravu exekuční srážky ze starobního důchodu náleží soudu ve správním soudnictví.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány /§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s./ i soudy. Dále bude tedy Městský soud v Praze pokračovat v původním řízení o podané žalobě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2008

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu